

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks 5.50.

ZONDAG 25, MAANDAG 26 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SESAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoop,
Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels,
Voor elke regel meer.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
worden geplaatst tegen betaling van f 7, het zegel
regt daaronder begrepen.

De Haagse bijdragen tot de Parijsche Wereldtentoonstelling.

Sinds eenige dagen zijn in het local van de Teeken-Academie alhier ter bezigtiging gesteld de nijverheidsvoortbrengselen van de gemeente 's Gravenhage, bestemd voor de Parijsche wereldtentoonstelling. In ons No. van Woensdag gaven wij daarvan een kort bericht en beloofden toen op die tentoonstelling te zullen terugkomen. Wij meenen daaraan het best te kunnen voldoen door den indruk, dien een bezoek der tentoonstelling op ons maakte, terug te geven.

De zaal, waarin de voorwerpen geplaatst zijn, bood ons op zich zelve reeds veel stof tot overweging en bepeinsing aan. Geene voortbrengselen van het penseel prijken thans in de zalen van het gebouw, dat inderdaad een tempel der kunst kan worden genoemd. De nijverheid vindt er nu eene plaats en zij neemt die waardiglijk in. Naamw. toch is de betrekking, welke tusschen kunst en nijverheid bestaat, daar, om een hoogen graad van volkomenheid te bezitten, waarbij het schoone met het smaakvolle hand aan hand gaat, de nijverheid de hulp der kunst niet kan ontberen. Haar bezielende kracht is ook voor de nijverheid onmisbaar. Een band moet beide omstrengelen.

Groot zijn de vorderingen, welke in de laatste jaren op het gebied der nijverheid gemaakt zijn. Engeland gaf eene krachtige impulsie. De Londensche wereldtentoonstelling was eene nieuwe opwekking, eene de geschiedenis. Daardoor ontstond een wedstrijd tusschen de volkeren, heilvoorspellend in zijne gevolgen. Ook Nederland nam daaraan deel; maar wij zouden niet gaarne beweren, dat het in dien wedstrijd de plaats innam, waarop wij hoopten, dat het aanspraak zou kunnen maken. Dit te ontkennen, zou slechts aan verkeerde eigenliefde zijn toe te schrijven. Die erkenning is zelfs noodig, omdat zij de eerste stap tot verbetering is, een prikkel tot hernieuwde krachtsinspanning, ten einde naar betere uitkomsten te streven. Met genoegen kunnen wij dan ook constateren, dat men alle hoop mag koesteren, om Nederland ter Parijsche wereldtentoonstelling waardig vertegenwoordigd te zien. Hopen wij, dat die verwachting, zoo streelend voor het nationaal gevoel, niet te leur gesteld worde. Het spreekt van zelf, dat enkel de bezigtiging der nijverheidsvoortbrengselen van de gemeente 's Gravenhage niet voldoende is, om daaruit een besluit op te maken voor de waarde der voorwerpen, die door Nederland ter Parijsche wereldtentoonstelling zullen worden ingezonden; doch uit verschillende oorden van het rijk ontvangene berichten, zoowel als de krachtige en doelmatige pogingen, welke door de hoofd-commissie en de verschillende sub-commissiën worden aangewend, geven alle regt, om zich te mogen vleijen met de hoop, dat het deel van Nederland in de Parijsche tentoonstelling niet onbelangrijk zal zijn. Een kort verslag van hetgeen de stad onzer inwoning oplevert, kan op zich zelf niet onbelangrijk te achten zijn.

Wij zeggen een kort verslag; want hoezeer het aantal 's Gravenhaagsche inzenders slechts 58 bedraagt, zou het echter, met het oog op de ruimte, waarover wij te beschikken hebben, onmogelijk zijn eene beschrijving van ieder voorwerp te geven. Bij het intreden in de zaal wordt het oog al dadelijk gevestigd op eene Hollandsche chais, in den stijl der 18de eeuw, ingezonden door de met roem bekende rijtuigmakers M. L. HERMANS EN COMP. Het is een fraai stuk, dat onze nijverheid, in het vak van rijtuigmaken, waarlijk tot eere zal verstrekken; bovendien heeft de penseel-arbeid, welke daarop voorkomt, veel kunstwaarde. Het zijn vier verschillende stukken, voorstellende Scheveningers in hunne nationale kleederdragt, een landschap met vee, eene harddraverij en een paar schaatsrijders. Ook de ijzeren gazelle van dezelfde inzenders is zeer fraai. Hetzelfde kan gezegd worden

van een rijtuig op vier wielen (dugéard), ingezonden door L. SARK. In het vak van zadelmaken behoort vooral vermeld te worden een compleet stel tuigen voor twee paarden, ingezonden door de Wed. H. VAN SOMEREN; een zadel met pistoolholsters enz. door H. SCHOLDER; een hoofdstel voor een rijpaard van B. T. VAN RIJSWIJK en twee zadels van J. H. BOUMAN. Opmerking verdient ook een zadel, ten dienste van een officier van gezondheid van het leger, met zakken, waarin kistjes, verbandstukken, geneesmiddelen, instrumenten enz. zijn, benevens eene waterflesch en een draagbaar, alle ingezonden door J. G. HÄGER. Het zadel is hetzelfde, dat bij de kavallerie in gebruik is, doch buigzaam. Achterop ligt echter een riem, waaraan twee lederen zakken bevestigd zijn. Deze zijn vervaardigd uit verlakt leder, waardoor geenerlei vocht intrekt, zoodat het gewigt der zakken niet vermeerdert, zij inwendig droog blijven en het geheel gemakkelijk te onderhouden is.

In het vak van meubelmaken munt bijzonder uit eene tafel, waarvan het blad uit één stuk amboinahout en de pooten van mahonijhout zijn, ingezonden door L. F. BROERS APPO. Het is een allereurigst werkstuk, dat de bezigtiging overwaardig is. Zelden zagen wij uit één stuk hout een zoo groot tafelblad. Eene vergulde penantafel van L. FORAY verdient insgelijks loffelijke vermelding. Dit fraaije voorwerp wordt algemeen geroemd. Eene bijoutière, ingezonden door M. VIÉRLING, getuigt gunstig voor de bekwaamheid van den vervaardiger. Hetzelfde kan ook gezegd worden van een antiek kamerscherm, door C. H. WINDT ingezonden. Twee spiegels door J. C. APOL, en eene mozaïque tafel, door J. VAN DAM, mogen ook niet onopgemerkt blijven.

Het vak van modelmaken is waardiglijk vertegenwoordigd door P. VAN DER LOO. Hij heeft eenige modellen ingezonden van: a. ladders in verschillende vormen; b. van een heipaal; c. van een scheepspomp, en d. van roeiwerk; alle welke voorwerpen op hoogst verdienstelijke wijze zijn vervaardigd. Vooral echter munt daaronder uit het model eener scheepspomp. Het maakt een gedeelte uit van het schip "de Prins van Oranje", en het was eene prijsvraag der Zuid-Hollandsche Maatschappij tot Redding van schipbreukelingen te Rotterdam, die tot de vervaardiging van dit model aanleiding gaf.

Door P. en F. VARKEVISSER zijn ingezonden een model van een platboomd visschersvaartuig, zooals die op de kust van Scheveningen gebezigd worden, met de daarbij behorende netten voor haringvisscherij, voor de visscherij op tarbot, schol, tongen en hoekwant voor de visscherij op kabeljauw en schelvisch. Dit stuk heeft voorzeker veel arbeid vereischt, en uit dit oogpunt beschouwd verdient het gewis lof; maar wij mogen ons niet ontveinen, dat wij in de verschillende deelen van dit model wel wat meer evenredigheid zouden verlangd hebben. Het kan intusschen niet missen, of dit echt Hollandsche produkt, vertegenwoordigende eene echt Hollandsche industrie, zal in Frankrijk in ruime mate de aandacht trekken.

Het vak van passamentwerken is door W. J. VAN HEIJNSBERGEN op eene uitmuntende wijze vertegenwoordigd. Deze inzender heeft kosten noch moeite ontzien, om ook dezen tak van industrie eene eervolle plaats ter Parijsche wereldtentoonstelling te doen innemen. Dat bewijst de door hem tot dit einde bestemde smaakvolle en nette kast, inhoudende militaire passamentwerken, gebloemde galonnen, goud- en zilverdraad voor uitzending naar Indie, waarbij gevoegd is eene doer den heer SPANIER vervaardigde lithografie, waarop al de passamentwerken op kleine schaal afgebeeld zijn met aanwijzingen en verklaringen zoo zeer noodig, op eene tentoonstelling in een vreemd land, waar onze militaire uniformen, natuurlijk, niet algemeen bekend zijn.

Enige hoeden, wapens en andere proeven van perswerk van W. PAUWELS en ZOON verdienen ook wel met aandacht bezigtigd te worden. Het zilverwerk door onzen stadgenoot P. DE MEIJER,

die door de jury der tentoonstelling te New-York met de bronzen medaille werd bekroond; heeft onze verwachting niet teleur gesteld, maar integendeel overtroffen.

Eene zilveren vase van B. J. BASSONNETT is een werk van zoo even gemelden inzender waardig ter zijde. Eenige galvanoplastische voorwerpen en monsters van technisch-chemische bereidingen van J. R. F. NIEVERGELD bewijzen, dat deze ervaren industrieel op den weg der wetenschap niet stil blijft staan; integendeel, dat hij, bij iedere gelegenheid, het bewijs van voortgang en ontwikkeling levert. Zijne monsters van technisch-chemische bereidingen dragen de goedkeuring van alle kenners en bevoegde beoordeelaars weg en wat zijne galvanoplastische voorwerpen betreft: men behoeft geen kundig industrieel te zijn om te zien, dat dit werk keurig is en slechts de vrucht van veel moeite en inspanning kan zijn.

De apothekers J. MOUTON EN ZONEN hebben eenige chemische en pharmaceutische bereidingen ingezonden, die er keurig uitzien en den bezoekers schier smaak zouden doen krijgen om anders niet zeer gewild arsenijen te slikken. Goede chemische bereidingen zijn ook ingezonden door W. H. GEBEL.

Onze verdienstelijke stadgenooten L. J. ENTHOVEN EN COMP. hebben ook eene belangrijke bijdrage geleverd. De door hen ingezonden fabrikaten zijn: a. twee roodkoperen buskruidkisten met geelkoperen hermetische sluiting, b. een blad geel metaal (yellow metal) tot bekleeding van schepen, c. een stel, bestaande uit twee stuks metaal voor roerwerk, d. twee borden met me- e. twee geel metalen bouten, f. twee rood koperen bouten, g. vier of vijf soorten zinkwit, (in den oorspronkelijken catalogus stond falfief zinkwerk) in flesschen, h. een rol geplet lood, i. eenige bladen theelood. Al deze voorwerpen zijn zeer merkwaardig, en verdienen ook de goede plaats, welke hun in de zaal, ter rechterzijde van den ingang, is aangewezen.

Een bellentooel met nummerbord van 40 nummers van de wed. M. IJSERMAN EN ZOON zal onze nijverheid voorzeker niet tot oneer verstreken. Wij gelooven echter, dat in dezen toestel een klein gebrek is, dat nog ligt hersteld kan worden. Men hoort namelijk slechts daar bellen, waar aan het koord getrokken wordt, ziet dan wel een nummer te voorschijn komen; maar aan den anderen kant doet zich de bel niet hooren en dit toch is hoofdzaak.

Het deed ons waarlijk genoegen op te merken, dat een man, die, toen de nijverheid hier ter stede nog sluimerde, op dit gebied reeds nuttig werkzaam was, door de uitgave zijner wetenschappelijke maandschriften, ook thans niet achterwege gebleven is. Wij bedoelen C. SOETENS, die voor de wereldtentoonstelling heeft gereed gemaakt drie en twintig uit steen gegoten voorwerpen als pijpen voor gaz- en waterleidingen en electromagnetische telegraaf-draden, rolblokken voor tuin- en landbouw, zerken voor stoepen, portretten in basrelief, enz.

Een onderdorpel voor porté-brisée met springveeren, waardoor de deuren gelijktijdig opengaan en zich van zelve sluiten enz. door J. P. KAEMERER is zeer vindingrijk gewerkt.

Twee schelpen beeldjes voorstellende de kleederdragt der Scheveningers zijn door EVERSTEIJN ingezonden. Zij zullen voorzeker te Parijs met belangstelling bezigtigd worden.

Wanneer Deventer zijne nijverheid in het bakken van groote koeken doet vertegenwoordigen dan mag Scheveningen voor zijne poppen-industrie ook wel een plaatsje erlangen.

Overigens munten onder de ten toon gestelde voorwerpen nog uit:

Mahonij- en palissanderhouten pianino's van KATSLER EN KRUIK. Fraai bewerkte stukken! Van het eerste is de toon ook uitmuntend; mechanische muzijk- en pianino-lessenaars van LEBEBRE; congrevisch geleverde tafelkleeden en eene Fransche vlag met Keizerlijk wa-

pen, uit één stuk in drie kleuren, door J. RENSBURG
in de eerste en liefste schoenen en schoentjes van
H. W. BERENBAK; fraai handwerk van GEBROEDERS
VAN DEN HEUVEL en J. H. BOUSCHOLT; keurige litho-
graphie en cachetten gegraveerd in lithographischen
steen van E. SPANIER; lithographen van J. D. SPANIER-
WALD en C. W. MIBLING (van deze laatste ook proeven
van chromolithografie); (1) bevestiging voor het H. Avond-
maal, ingezonden door J. N. MEYERS en KRABBE
EN ZOON; een parapluie, die tevens ook een billard-
queue is van A. FERRANDERIS; een kantoorklokje van
A. KAISER; een tapijt van bontwerk, ingezonden door
C. J. KUENE; en nog vele andere hoogst merkwaar-
dige voorwerpen, die wij alleen uit plaatsgebrek niet
vermelden.

Wij hopen, dat deze korte beschrijving tot een druk
bezoek van deze tentoonstelling moge uitlokken, en
wenschen, dat, na afloop der wereldtentoonstelling, de
industrielen der residentie één ruim deel mogen oogsten
in den roem en de belooningen, waarnaar Nederland
voorzeker te Parijs gaat dingen.

(1) Steekplaat in kleuren.

Bij gelegenheid der beraadslagingen over de Staats-
begroting voor 1855 is van meer dan ééne zijde ge-
wezen op het belang voor het Rijk, om Dr. J. HOFF-
MANN aan eene van 's Rijks wetenschappelijke instel-
lingen zoo naauw te verbinden, dat men niet behoefde
te vreezen, zijne diensten in het belang van 's Rijks
kolonien, wegens zijne uitnemende kennis van Japan
en zijne taal, te zullen verliezen. Van de zijde der
Regering is niets gezegd, wat zou kunnen strekken om
ééne ijdele hoop te voeden, dat weldra, immers bij de
eerste gelegenheid, dien geleerde een bijzonder blijk
van Regeringswege gegeven werd, dat men zijne ver-
dienstelijke erkende en waardeerde, zoodat men daarin zag
overwegende redenen van staatsbelang, om hem aan
Nederland naauwer te verbinden.

Het heeft ons bevreemd, bij de hervatting der zit-
tingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
geen wetsontwerp ingedend te zien, waarbij aan
Dr. HOFFMANN krachtens art. 7 der Wet van 28 Julij
1850 (Staatsblad No. 44), de hoedanigheid van Neder-
lander werd verleend.

Zoo men toch plan had, den geleerde tot Hoog-
leeraar in de Japansche taal te benoemen, moest de
bepaling, welke daartoe in art. 5 en 6 der Grond-
wet is gemaakt, zijn voorwaarden en om men
daarmede zou kunnen rijmen de verplichting om de
kosten der brieven van naturalisatie te dragen, ten
opzichte van iemand, op wiens behoud voor Nederland
men prijs moet stellen, wordt door ons nog niet gevat.

Of zou men in het belang van dit ministerie achten,
dat men openbaar maakte, hoe bij eene wet onder het
vorig ministerie vastgesteld, de weg is geopend, om
uitstekende diensten ook van vreemdelingen te beloonen?

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het gerucht, Waensdag ter beurze verspreid, dat Keizer
Napoleon zou hebben afgezien van zijn reisplan, werd
gister niet bevestigd. Het is, integendeel, van eene ge-
loofwaardige zijde ontkend geworden.

Het Weenen wordt onder datteekening van den 19 ge-
meent, dat de benoeming van den heer Titoff als pleni-
tarijs toegevoegd aan prins Gortschakoff, om Rusland bij
de conferentie te vertegenwoordigen, thans officieel is.
Men meldt ook, dat de conferentie geopend zullen wor-
den, zoodra lord John Russell te Weenen aangekomen is,
zonder dat er zal gewacht worden op den heer Octoff,
zoo hij nog niet aanwezig is, noch op de twee pleni-
potentiarissen, die Frankrijk en Turkije in navolging van
Rusland en Groot-Britannie aan den heer de Bourquency
en Aarif-Pacha zullen toevoegen. De opening der confe-
rentie hangt dus geheel af van de aankomst van lord John
Russell. Prins Gortschakoff is, naar men zegt, zeer ver-
wagend, dat zij zoo spoedig mogelijk zullen plaats hebben.
Te Weenen wordt de terugkomst van graaf Rechen-
berg, die zich bij den maarschalk Radetzky bevindt,
in verband gebracht met eene op handen zijnde schikking,
niet alleen tusschen Oostenrijk en Zwitserland, omtrent
de aangelegenheden van Tessin, maar ook met Piemont,
ter zake van de sequestratie der gevlugte Lombarders,
die in Sardinie genaturaliseerd zijn.

De Oesterr. Corr. ontkent ten stelligste het gerucht
door sommige dagbladen verspreid, volgens welke Oosten-
rijk met Engeland onderhandelingen zou hebben aange-
knoopt om eene leening van 15 mill. ponden sterling aan
te gaan.

Gister reeds hebben wij in eene telegrafische dépêche
medegedeeld dat lord Palmerston in het Lagerhuis heeft
aangekondigd, dat Sir James Graham en de heeren Sidney
Herbert en Gladstone hun ontslag hebben ingediend. Hünne
opvolgers zijn niet bekend. Lord Palmerston zou gister
nauwere mededeelingen doen, omtrent de redenen welke
tot dit verzoek om ontslag aanleiding gaven.

De heer D'Israeli heeft zijne stem verheven tegen de
aangenomenheid in den haren van een kabinet, dat een ke-
telings is zamengesteld.

Ziel hier de namen der leden, waaraan in overeenstem-
ming tusschen de regering en den heer Roebuck, de
commissie van engaste is zamengesteld de heren: Roebuck,
Drummond, Pakington, Layard, Lindsay, Ellice, Lord
Seymour, Cranwell, Lewis generaal Peel, Bullen Brasstis.

De Times behandelt in een artikel de gevolgen der wij-
zigingen in het kabinet. Dit blad geloofd, dat Lord Pal-
merston daarvoor veelmeer in kracht zal winnen dan ver-
liezen. Wij betwijfelen dit echter. De drie ministers, die
hij ontslag genomen hebben moeten door talenten uit en
nooit werd een ministerie versterkt door het aftreden van
zulke verdienstelijke mannen. Het is waar, dat er hoop
bestaat op liberalen van meer gerenomeerde kleur in het
kabinet te zien treden; maar de vraag is of zij eene staat-
kundige denkwijze zijn toegedaan, welke gevorderd wordt
van hen, die het kabinet Palmerston moeten helpen ver-
sterken.

De Spaansche Cortes hebben in hare zitting van den 17
de verkiezingen te Malaga nietig verklaard.

Reeds hebben wij medegedeeld, dat de regering magti-
ging erlangd heeft tot de uitruite van obligaties ten be-
drag van een kapitaal van 500 miljoen renten.

De Fransche Moniteur heeft mede, dat de begroting
gister ochtend aan het Wetgevend is aangeboden en dat de
bronnen van inkomsten een voordelig slot van 4 miljoen
aanwijken.

In eene vergadering der speciale commissie der Tweede
Kamer is het krediet voor de oorlog met groote meerder-
heid toegestaan.

De commissie stelt voor, vooreerst de aanbidding van
een adres aan den Koning, welke volgens het ontwerp
der commissie de yrees voor isoleren zal uit drukken
en de overtuiging dat eene staatkunde, is het gevolg van dit
denkbeeld, de eenige waarborg is voor de toekomst van
Prussen; ten tweede om de prolongatie van het credit
door de regering gevraagd te werwerpen.

Dat voorstel is aangenomen door de coalitie van de
uiterste reglar- en linkerzijde aangenomen. De gema-
tigde fractie stemden echter daartegen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Het onderzoek van het wets-ontwerp houdende goedken-
ning van het tractaat omtrent de regeling van de grenzen
der Nederlandsche en Portugesche bezittingen op Timor en
onderhoorige eilanden gaf aanleiding tot de volgende vragen
en bedenkingen.

§ 1. Het werd door eenige leden als eene voordelige
zijde van dit tractaat, altijd onder verwijzing naar de nader
op dit punt uiteen te zetten bedenkingen, beschouwd,
dat het strekken moet om een deel der grenzen van het
Nederlandsch grondgebied in den Nederlandsch-Indischen
Archipel jaister af te bekenen dan zulks tot nog toe het
geval is geweest. Al wat toch strekken kan om den minsten
twijfel omtrent onze grenzen, in welk gedeelte van Neder-
landsch-Indie ook, weg te nemen, mogt, huns inziens,
reeds als een voordeel worden beschouwd.

Omtrent de meerdere of mindere waarde, welke dit
tractaat voor den Staat kan hebben, bestond bij de leden
verschil van gevoelen. Velen waren van meening, dat het
bij de beschouwing dezer wet aan genoegzame bescheiden
ontbrak, om daarover een juist oordeel te kunnen vellen.
Zij hadden daarbij het oog zoowel op de Memorie van Toe-
lichting, die zij schraal noemden, als op de toelichtende
stukken, die daarbij hadden kunnen worden overgelegd,
en die over menig nog voor hen duister punt een helder-
der licht hadden kunnen verspreiden. Het geldt hier toch
niet alleen uitkeeringen van eene gansch niet onbeduidende
geldsom, maar ook afstand van grondgebied, waartegen,
althans in de toelichting van regeringswege gegeven, weinig
andere voordeelen overgesteld worden dan de verkregene be-
voegdheid om den zeeroof te tuchtigen en oproerige of weers-
pannige inlanders te hetsengelen, zonder daarin door andere
mogendheden te worden verhinderd of bemoeijelijkt. De
vraag, waarop het hier voornamelijk aankomt, of zich name-
lijk aan het bezit van het volgens het tractaat aan Nederland
komende grondgebied, zoodanige voordeelen hebben, die
opwegen tegen den prijs, waarvoor zij worden gekocht, kwam
van deze leden niet genoegzaam van regeringswege toegelicht
voor. In eene afdeeling is wel in dit gemis eenigzins te
gemoeet gekomen door te wijzen op de omstandigheid, dat
deze bezittingen tot nu toe wel van mindere waarde geweest
zijn, maar dat die waarde vermeerder moet, zoewel ten
gevolge van de toenemende ontwikkeling in Australië als
van de meerdere verzevenlijking van het vermoeden, dat
zich op het eiland Timor rijke koperlagen bevinden; maar
door deze inlichting schijnt nog niet aangetoond, dat het
noodzakelijk was, zich die opofferingen te getroosten die bij
het tractaat gedaan worden. Ter juister beoordeeling van
het een en ander, zoo ook omdat tusschen deze overeenkomst
en de in Indië geslotene voorloopige conventie menig punt
van verschil bestaat, wenschte men, dat zouden worden
overgelegd de gansche tekst van het met Portugal gesloten
tractaat, en de rapporten van de in 1756 door den heer
Paravicini, in 1819 door den heer Taets van Amerongen
en in 1848 door den heer Steijn Paré gevoerde onderhan-
delingen met het Portugesche bewind. Bij eenige leden toch

bestond de gewijlige vraag, of daar de Nederlanden
ten allen tijde regten gehad althans feitelijk bezit geoevend heeft
op verschillende der hier genoemde staatjes, een afstand daarvan
niet nadeelig en eene erkenning van weinig voordeel mag wor-
den geacht. De landstreek Tialara (naar het schijnt ten onrechte
in het tractaat Tialana of Tialaro genaamd), thans als Neder-
landsch grondgebied erkend, is ten allen tijde in bezit ge-
weest, zoodat het afzien van Portugal van deze aan koper-
rijke strek van weinig beteekenis is. Tegen deze erkenning,
voor ons dus van weinig waarde, wordt onzerzijds, wat
grondgebied betreft, afstand gedaan van het omsloten
Maubara niet alleen, maar ook van de midden in het
Nederlandsch gedeelte gelegene rijkjes Ambena en Noijmoutie,
waarop onzerzijds ook regten blijken te bestaan, hebbende
Ambena ten allen tijde tot het Nederlandsche gedeelte van
Timor behoord.

Bij de in deze paragraaf medegedeelde opmerkingen
voegt zich gevoelig de wensch van enkele leden om te
mogen verneven, of de afgestane landen zijn gekomen
onder de soevereiniteit of onder het protectoraat van Ne-
derland, en of de Regering zich verzekerd heeft dat het
door Portugal geclaimde grondgebied voor geene aanspraak
van derden vatbaar is?

Eindeel wenschte men nog eenige inlichting omtrent
den ruimen tusschen tijd, welke overzigt, sake verlopen
is tusschen het sluiten van de conventie in Indië en van
het tractaat te Lissabon.

§ 2. Naar aanleiding van de bij de behandeling van dit
ontwerp besprokene waarde van het eiland Timor beschouwd
men het niet van belang ontbreekt, aan de Regering een
overweging te geven, om bij het bekenen van dit
tractaat de algemeene aandacht op de eene of andere wijze
op deze bezittingen te vestigen, ten einde aan de Neder-
landsche industrie en kapitalen de weg van exploitatie
worde aangewezen.

Tevens meenden enkele leden, met het oog op de on-
standigheid, dat de andere havens dezer bezittingen open-
staan zoowel voor de inlandsche schepen, die op deze
eilanden handel drijven, als voor de Amerikaanse wal-
vischvaarders, die deze en de Moluksche havens ter pro-
andering aandoen, in overweging te moeten geven, of het
niet deernatig ware ook Koepang tot vrijhaven te verkla-
ren. Het verlies aan inkomende regten, dat van dien maat-
regel het gevolg zal zijn, kan niet van dat belang worden
geacht, om deze vrijverklaring maankzaam te doen achten,
dat zou voor hetzelfde doel tevens nuttig kunnen werken
intien het Nederlandsch Bestuur zich meer gelegen lijk
liggen aan de kennis en ontwikkeling van het eiland Timor.

§ 3. Betreffende de overeenkomst zelve zijn twee algemeene
bedenkingen geopperd.

Waarom, werd er gevraagd, is er eene voorloopige uit-
voering aan deze overeenkomst gegeven? Daardoor locht
scheen de zaak eenigzins uit haar greep te zijn gebracht.
Oftewel toch, de vertegenwoordiging maakte herwaart zich
niet in de bepaling van het tractaat te overnemen, dat
zou men in de moeilijkheden vervallen die zich verbinden
niet alleen aan de terugvordering der mitgekende f 80,000
en van de berekening van genotene regten, maar ook aan
die, welke het gevolg kunnen zijn van teruggave van bezit
grondgebied. Bij dit laatste schoen ook niet over het hoofd
te moeten worden gezien, dat uit den afstand van landen
die althans feitelijk in het bezit van Nederland zijn geweest,
de verkeerde gevolgtrekking zou kunnen worden gemaakt,
dat dezerzijds erkend was de mindere regtmaticheid van
dat bezit.

Wat den vorm van de overeenkomst betreft, werd
gevraagd, waarom hier niet, ter bereiking van gelijkmatig-
heid, als bij het tractaat met Griekenland in 1851 (Staats-
blad, no. 122), gesloten, de goedgekeurde artikelen
kelan achter de wet gevoegd, maar in de wet worden op-
genomen. Ook miste men eene officiële Nederduitsche ver-
taling der te bekrachtigen artikelen, die ook in het Staats-
blad schijnt te moeten worden afgekondigd.

Art. 1. Uit eene vergelijking van art. 4 der in Indië
geslotene voorloopige conventie met art. 1 van dit tractaat
blijkt, dat er verschil bestaat tusschen de benamingen der
van wederzijds als grensdistricten opgegeven landstreek.
Daar de juiste afbakening der grenzen van overgroot belang
is, meende men omtrent dit verschil nadere opheldering
te moeten vragen.

Art. 3. Met verwijzing naar hetgeen in § 1 gezegd is
werd hier door eenige leden bepaaldelijk gevraagd, waarom
behalve het geëncleerde Maubara nog afgestaan zijn
bena en Noijmoutie, op welke beide laatste genoemde rijkjes
het regt van Nederland hua voorkomt onbetwistbaar te zijn.
Deze leden vroegen tevens of de ten gevolge van dezen
stand plaats gehad hebbende uitbreiding van Oikoessi, die
last en het gevaar niet zouden vergrooten van midden
de Nederlandsche bezittingen vreemd gezag en vreemde
invloed te hebben.

Art. 4. Behalve de hier opgenoemde Staten zijn er
verschillende andere. Of dit artikel is van geene waarde
of het kan aanleiding geven tot moeilijkheden. Het
toch niet onmogelijk, dat daaruit aanleiding gevonden
wield, om later het regt van Nederland op de niet-
melde Staten te betwisten.

Tegenover eene opsomming aan de eene zijde schijnt
eene opsomming aan de andere zijde te moeten overtre-
den.

Art. 5. Ook in verband met het vroeger gezegde
ten aanzien van Kambing gevraagd, waarom dit het een
der kleinere eilandn van den Timorschen Archipel
op welks bezit de Portugesche regering heeft aangedrongen
terwijl zij van hare regten op al de andere afstand, doet.
Men wenschte nadere inlichting omtrent de aanspraak
waarvan met betrekking tot dit eiland onzerzijds als

wordt gedaan. Waarschijnlijk zullen die uit de gevraagde stukken kunnen blijken.

Art. 10. Eerige leden hebben, niettegenstaande de in de Memorie van Toelichting gegevene verklaring, hunne verwondering te kennen gegeven, dat er geen tegenbeding voor de vrije uitoefening der Hervorvande godsdienst is gemaakt, ook voor die ingezetenen, welke die godsdienst mogen komen te omhelzen. Wierd doch van de Portugesche zijde daarop ten behoeve der Katholieke Kerk zoo sterk aangedrongen, bij eene mogendheid, die in hare staatsinstellingen de vrijheid van godsdienst waarborgt, in niet geringere mate scheen, dezertijds de aandrang voor de vrije uitoefening der Hervorvande godsdienst te moeten zijn. Deze leden drongen er op aan, dat nog zoodanige reciprociteit zoude worden bedongen.

Zeer interessant is het navolgende verslag, uitgebragt in de zitting van 21 dezer, betrekkelijk Inlichtingen op het adres van M. D. Teenstra, wegens de slavernij in West-Indië, over welks conclusie tevens in eene eerstvolgende Vergadering zal beslist worden.

De heer M. D. Teenstra te Ulrum heeft den 10den Julij 1854 een adres aan deze Kamer gericht waarin hij verzoekt: dat de Kamer onderwijl en krachtig medewerke om de slaven in alle Nederlandsche bezittingen te doen emanciperen; mede op grond van verregaande mishandelingen die met name op Curaçao, aan slaven zouden zijn gepleegd.

De adres, bij de Kamer ingekomen, is door haar besluit van 14 Julij 1854 verzonden naar de Commissie voor de verzoekschriften.

Die commissie heeft daarvan verslag gedaan in de vergadering van 21 Julij 1854, en op haar voorstel heeft de Kamer besloten:

1. het adres ter griffie neder te leggen ter inzage van de Kamer;
2. een afschrift daarvan te zenden aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, met verzoek om inlichting betrekkelijk de in het adres aangevoerde mishandelingen.

Aan dat verzoek voldoende, heeft deze Minister zijne inlichtingen aan de Kamer ingezonden, onder datteekening van 6 November 1854, en deze stukken zijn den 10 November jl. op magtiging der Kamer, door de voorzitter gesteld in handen der tegenwoordige commissie, die de eer heeft aangaande gemelde inlichtingen het volgende verslag aan de Kamer uit te brengen.

De adressant had zich tot staving van zijn beweren, op een aantal feiten beroepen, die plaats vonden hebben gevoerd op Curaçao. De Gouverneur van Curaçao, met verlof hieser lande, heeft omtrent geen dezer feiten opheldering kunnen geven. De heer Minister heeft dus die inlichtingen gevraagd en bekomen van den Gouverneur ad interim op Curaçao en van den procureur des Konings aldaar. De omtrent aangeene bescheiden gaan vergezeld van afschriften der procesverbaalen, te dien einde geligt.

Het eerste feit is, dat eene bijna blanke slavin zich, tengevolge van zware mishandeling, zou hebben trachten te verdrinken. De heer Minister erkent dat die poging der slavin, om zich te verdrinken, werkelijk uit de gegevene bescheiden blijkt, zonder dat echter eene voorafgaande mishandeling bewezen wordt. Wat evenwel Zijne Excellentie volgen laat: dat veeleer vrees voor straf vermoed wordt de drijfveer harer handeling geweest te zijn, is niet geschikt om de Commissie gerust te stellen omtrent de doorgaande behandeling die de slavin ondergaat; te meer omdat er bijgevoegd wordt: de procureur des Konings ontkent niet dat de huisvrouw van Raphaël Pinedo (de meesteres der slavin) meermalen beschuldigd is van wreedheid tegen hare slaven; doch zijne poging om hiervan de bewijzen te erlangen, was altijd vruchteloos geweest.

De Commissie verneemt, dat bij de huiselijke tuchtiging, zoo als die meermalen tegen slaven wordt aangewend, mishandelingen genoeg kunnen voorvallen waarvan de procureur des Konings geen bewijs erlangt. Heeft die slavin zich willen verdrinken uit vrees, om niet gestraft te worden door eene vrouw, die meermalen van wreedheid is beschuldigd, dan vermoedt de Commissie dat er voor die vrees wel aanleiding in de doorgaande behandeling van hare meesteres kan hebben bestaan. Dit geval blijft haar dus, op zijn zachtst besproken, zeer twijfelachtig.

Het tweede feit, dat aan eene slavin het eene oog zou gestoken zijn, nadat zij vooraf vreeselijk was geëeseld, is door dezelfde meesteres zijn gepleegd. Het uitsteken van het oog wordt in de ophelderende stukken ontkend, terwijl die stukken echter niet overeenstemmen wat betreft de oorzak van de kwaal, waaraan de slavin met haar oog leedende is. De patiënte zelve getuigt, dat zij met het linker oog tegen een muur heeft gestooten en eindelijk aan het oog geheel blind is geworden; terwijl ook het andere zeer is verzwakt. De chirurgijn verklaart echter, dat sedert jaren gelaboreerd hebbende aan rheumatische ophielmen, dit als de naaste oorzaak van de kwaal hebbe te nemen. Van eene voorafgaande vreeselijke geëeseling wordt in die stukken gezwezen; het wordt toegestemd dat ontkend. Ook dit blijft derhalve twijfelachtig.

De geneeskundige verklaring omtrent het derde feit met betrekking tot de slavin, die weggelopen en gevat zijnde, op verzoek van hare meester en op last van den procureur des Konings, vastgebonden op eene bank, met 50 bullepeeslagen gestraft, is in zoodanige bewoordingen, dat de kiestraaf verbiidt ze openbaar mede te deelen. Het is der Commissie niet duidelijk geworden, of eene daarop gevolgde straf het uitwerksel van die strafvoering is geweest; of die slavin toen werkelijk in zekere omstandigheden verkeerde, waarvan eene ontijdige bevalling het gevolg zou

zijn geweest. Het wordt in de toelichtingen niet tegengesproken en blijft eveneens twijfelachtig.

Het vierde feit betreft de afstraffing van eene slavin, in April 1854, die den 14 Februarij te voren bevalen was. De adressant blijkt in zoover verkeerd onderrikt geweest te zijn, dat deze vrouw gestraft is, niet 4 weken maar 2 maanden na hare bevalling. Overigens wordt dit geval toegegeven, en schijnt zij in dien toestand 50 bullepeeslagen ontvangen te hebben. Zoo althans zegt de adressant, en het tegendeel blijkt uit de stukken niet.

Zijne Excellentie de Minister zegt verder: Wat overigens aangaat de in het adres voorkomende klacht, als of de slaven op Curaçao niet behoorlijk gevoed en gekleed worden, verklaart de procureur des Konings dat hij zich den tijd niet herinfieren kan dat deswege klachten zijn ingebragt, en dat zoo wel het uiterlijke der slaven als hunne gehoorde en sterflijste, voor eene goede behandeling des meesters zouden moeten pleiten. De commissie is evenwel van meening, dat uit het niet-inleveren van klachten, niet die gevolgtrekkingen kunnen worden afgeleid, als zij zich voorstelt hoe de slaven zouden durven klagen, bij het gevaar dat zulke klachten vroeger of later door de meesters met bullepeeslagen achtervolgd zouden kunnen worden. Want de toediening daarvan blijft, ook bij zoogenaamde huishoudelijke tuchtiging, in weerwil van art. 17 van het reglement van 1824, voor Curaçao vrij willekeurig, om nu van de reglementen van Suriname niet eens te spreken.

Niet minder willekeurig is ook de straf, bij het officieel. De procureur des Konings steelt wel mede: wat nooit een grooter getal dan 75 slagen door hem is toegepast; maar 75 of slechts 50 bullepeeslagen zijn zeker niet ligt, als men die op het bloote ligchaam ontvengt; en het is der commissie niet onduidelijk, dat een slaaf, uit vrees voor eene straf, die zonder bewijs van schuld of onschuld door den eigenaar kan worden gevorderd, geheel naar luim en welbehagen kan worden gevorderd, tot de vlugt besluiten kan. De vrees voor zulk eene willekeurige en soms onregtvaardige straf, die door de Nederlandsche wet wordt toegelaten, kan zelfs gevaarlijk worden voor de kolonie, zoo als de geschiedenis van Suriname nog in deze eeuw heeft geleerd, daar de neger Gajo uit vrees voor straf is gevlugt en toen, geen voedsel vindende, de stad Paramaribo heeft in brand gestoken. Dat willekeurige in het straffen springt des te meer in het oog, omdat het reglement voor Curaçao van 1824 hierin nog ten achter staat bij de reglementen voor Suriname van 1851, dewijl het eerste niet eens het getal der slagen bepaalt. De adressant wijst in dit opzigt naar de Code Noir en zegt: is de Code Noir bevocht, hij geeft dan toch nog eene bepaling van het getal slagen; maar bij de wet van 1824 is men aan geen getal van slagen verbonden en de slaven hebben geene wet, die hen beschermt tegen wreedheid en mishandeling.

Dit is, naar het gevoelen der Commissie, maar al te waar. Het is wel zoo, dat het reglement van 1824 eenige bepalingen aaneeft, maar het blijkt toch genoeg, dat de slaaf gestraft wordt zonder regterlijk verhoor of vonnis; zonder bewijs, dat hij zich aan eenig vergrijp of eenige misdaad heeft schuldig gemaakt; dat het geschiedt, zoo als het reglement van Suriname zich niet genoege uitdrukt: op eene eenvoudige aanvraag der eigenaren of derzelve vertegenwoordigers. Ook de bepalingen, die door het Curaçaosche reglement in artt. 3, 5 en 10-19 worden aangegeven, kunnen, volgens art. 20, door het betalen van eene geldboete van 50 pesos van wochten geheel illusoir worden gemaakt. Hetzij de emancipatie vroeger of later komt, betere reglementen zouden voorop kunnen gaan aan eene vrijstelling, die toch wellicht niet plotseling en eensklaps zal geschieden; en in allen gevallen houdt de Commissie het daarvoor, dat een langer bestaan van die reglementen, zoo als zij thans zijn ingerigt, tot schande verstrekt voor Nederland.

Het moge overigens waar zijn, dat de heer Teenstra ten opzichte van de vier aangehaalde feiten niet volkomen nauwkeurig ingelicht is geweest, de nadere opheldering echter, door den heer Minister ingewonnen en medegedeeld, laat sommige punten twijfelachtig, en stelt daarenboven de Commissie omtrent den toestand der slaven in onze West-Indische koloniën geenszins gerust.

Vooreerst toch komt bij haar dit in aanmerking. Of, schoon zij niets te kort wil doen aan de waarheidslieffde der personen, wier getuigenissen zijn overgelegd, zoo zou het evenwel niet zoo vreemd zijn te veronderstellen, dat derzelve maatschappelijke positie en betrekking tot de gestraften en tot de strafvoering zelve althans bij sommigen, eenigen invloed kon hebben gehad op hunne geheele wijze van zien en oordeelen, en derhalve ook op de afgelegde getuigenis. Zoo is bijv. de eerste getuigenis gegeven door de slavin zelve, die onder no. 1 mishandeld zou zijn. Zou zulk eene vrouw, die toch later weer geheel in de magt kwam van eene meesteres, welke meermalen van wreedheid is beschuldigd, wel hebben durven verklaren, dat zij mishandeld was geworden? De Commissie betwijfelt dit zeer.

Zoo zijn andere getuigenissen afgelegd door een klerk ten kantore van den procureur des Konings; door een officier van gezondheid; door den persoon, die zelf de afstraffing van eene dier slavinnen heeft gevraagd; door twee makelaars, die onder andere (in de verklaring van de slavin) door den eigenaar van eene der slaven en door den echtgenoot van haar, die de afstraffing onder andere slaven heeft bevolen. Indien er wreedheid gepleegd mogt zijn, dan zou de beschuldiging daarvan op sommigen der getuigen zelve moeten rusten; terwijl anderen, niet in deze besluidende betrekking, toch of tot deze beschuldigen of tot de Regtering zelve in zeer nauwe betrekking staan. De Commissie heeft

haalt, dat zij de waarheidslieffde der getuigen in tusschen niet te kort wil doen; maar dat toch de maatschappelijke positie van sommigen en de betrekking van anderen tot de gestraften en de strafvoering zelve, invloed gehad kan hebben op de voorstelling der feiten.

Verder schijnt het der Commissie eene zaak, die niet te weeten valt, dat zoodanige reglementen, gelijk daar thans vigeren, wegens de willekeurige die zij overlaten, de mishandeling der slaven geenszins genoegzaam tegengaan. Van daar die ongelukkige toestand, dat men bij elke klachte vreesen moet: er is mishandeling geschied, omdat men wel weet: er kan mishandeling geschieden onder toelating van de wet.

Eindelijk is die reeds vermeldde vrees voor straf, waarvan in de toelichting van den heer Minister gesproken wordt, als zich voordoende zelfs bij slaven van de meest menschelevende eigenaren op Curaçao, en gevaarlijk doende ontstaande, gelijk aan die poging tot verdrinken van eerstgemelde slavin; eenigen grond van geruststelling, evenwijn als die voorstelling van 50 of 75 bullepeeslagen, of de toepassing van die straf op eene vrouw, die wellicht in zekeren toestand verkeerde, en op eene andere, die acht weken geleden bevalen was; nog daargelaten een herigt, hetwelk later door de dagbladen is medegedeeld, dat er den 20sten October II. eene volksbeweging op Curaçao zou hebben plaats gevonden, omdat een slavenjongen, dewijl hij een glas had gebroken, door een smid op een gewestigd veld vastgebonden en met 75 bullepeeslagen vreeselijk geteisterd.

Het griet de Commissie, dat er bij herhaling in deze Kamer van zoodanige barbaarsche behandeling, en zulke in het midden der 19de eeuw, sprake moet zijn; en zij vrees, dat hetgeen een gruwel voor de menscheid is, wel eens een vrees voor Nederland zou kunnen worden. Indien zoodanige misdrijven nog langer worden geduld onder de Nederlandsche wet, dat er bij Paramaribo, van den 1sten Januarij tot ultimo December 1852, niet minder dan 507 malen, vrouwen, zoowel als mannen, meigis zoowel als knapen, naakt aan de bloedpalen van het geregt zijn opgeschen en met bullepees gemarteld, zonder vraag naar schuld of onschuld, gezwegen van alles wat als huiselijke tuchtiging doorgaat. De Commissie betreurt het diep, dat nu nog in Paramaribo, die onder het bestuur der Nederlandsche Regering staan, menschen worden gestraft, op zulk eene wijze worden gestraft, zodals men hier kwalijk een hond zou straffen; dat men hem vast zou binden op eene plank of bank, of op zou hijschen aan een paal, om hem dan in koelen bloede met 50 of 75 bullepeeslagen, de huid te verscheuren, en met veronwaardiging over te laten, wat reeds in onze West-Indische bezittingen is geschied en niet ongedaan gemaakt kan worden, verlangt de Commissie naar den dag, dat geene leden van deze Kamer meer in de droevige noodzakelijkheid zullen behoeven te verkeeren, om rapporten over zoodanige zaken uit te brengen of aan te brengen.

De Commissie stelt aan de Kamer voor te besluiten, van dit Verslag een afschrift te doen toekomen aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën:

1. met dankbetuiging voor de gegevene inlichtingen, maar tevens met de verklaring, dat die inlichtingen de Kamer niet hebben gerustgesteld omtrent het lot en de behandeling der slaven in onze West-Indische bezittingen, terwijl zij overtuigd is, dat de thans bestaande reglementen niet voldoende zijn, om de mishandeling der slaven genoegzaam tegen te gaan;
2. met kennisgeving van het verlangen der Kamer, dat ten spoedigste mogen worden herzien en in het belang der slavensbevolking en van die koloniën zelve mogen worden verbeterd, de thans vigerende reglementen, zijnde:

- a. de publicatie van den Schout-bij-nacht, Gouverneur en Raden van politie van Curaçao en onderhoorrijke eilanden, gearresteerd op Curaçao, den 29sten September 1824 en gepubliceerd den 30sten der gemelde maand;
- b. het reglement op de behandeling der slaven in de stad Paramaribo, hare buitenwijken en in de stad Rotterdam of Nickerie-punt, en het reglement op het onderhoud, den arbeid, de huisvesting en tucht der slaven op de plantagten enz., in Suriname; beide gevoegd als bijlage tot de publicatie van 6 Mei 1851, houdende afskondiging van 's Konings besluit van 6 Februarij 1851, no. 67; zonder daarom eenige verandering toe te brengen aan de te nemen maatregelen tot eene geschikte en zoo zeer gewenschte emancipatie der slaven, in onze West-Indische bezittingen.

BLAUPOT TEN CATE,
REINDERS,
WINTGENS,
ANEMAET,
VAN DER POEL.

Gravenhage, 24 Februarij 1854.

Bij Koninklijk besluit van 28 Febr. 1854, no. 1, zijn gewijzigd de artikelen 3, 4, 5 en 6 van het besluit van den 20sten October 1851 no. 3, en met intrekking van het daarbij vastgestelde reglement, bepaald:

Art. 1. Het doel der Koninklijke Akademie van Wetenschappen wordt uitgestrekt tot de bevordering der Taal-, Letter- en Geschiedkundige en Wijsgezig- en Wetenschappen.

Art. 2. Voor de aldus uitgebreide Akademie wordt vastgesteld het bij dit besluit gevoegde reglement.

Art. 3. Het jaarlijksch Rijkssubsidie der Akademie wordt, met ingang van 1 Januarij 1854, verhoogd tot 714,000.

Art. 4. Bij de Akademie worden benoemd:

a. tot gewone leden der afdeling voor de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen, de heeren: G. Dade, G. H. J. van

Conrad, F. C. Donders, F. Dozy, J. W. Emmerius, P. J. I. de Fremery, W. de Haan, H. J. Halbertsma, P. Harting, G. A. van Kerkwijk, Cl. Mulder, J. W. L. van Oordt, H. Schlegel, G. B. Voorhelm Schneevogt, A. A. Sebastian, W. C. H. Staring.

2. tot correspondenten der afdeling, de heeren: H. C. Focke, C. Staving.
3. tot gewone leden der afdeling voor de Taal-, Letter-, Geschiedkundige en Wijsgeerige Wetenschappen, de heeren J. Akkerdijk, C. J. van Assen, J. Bake, R. C. Bakhuizen van den Brink, J. Bosscha, C. G. Cobet, K. P. A. Dozy, J. Geel, F. C. de Groot, G. Groen van Prinsterer, Abm. des Amorice van der Hoeven, J. Hoffmann, A. C. Holtius, L. J. F. Janssen, T. W. J. Juffholl, S. Karsten, J. de Bosch Kemper, N. C. Kist, C. Leemans, J. van Lennep, T. Roorda, A. Rutgers, P. J. M. de Vries.

Abb. 5. Met afwijking voór ditmaal van het bepaalde bij art. 7 van het reglement, gaat elk der beide afdelingen ten spoedigste over tot het geheel of ten deele vervullen der openstaande plaatsen van leden en correspondenten, op zoodanige wijze als zij meest geschikt zal oordeelen.
Art. 5. Tot de eerste benoeming van haren Voorzitter, Ondervoorzitter en Secretaris gaat de afdeling voor de Taal-, Letter-, Geschiedkundige en Wijsgeerige Wetenschappen niet over alvorens de in het voorgaand artikel vermelde vervulling van openstaande plaatsen zij geschiedt.
Inmiddels worden hare bijeenkomsten gehouden onder leiding van het ondervoorzitter, Amsterdam, woonachtig lid.

Z. M. heeft 1° eervol ontslag verleend: aan C. Vervoorn Az., als buitengew. heemraad in het polderdistrict Boemelerwaard, aan J. Drijver, als laagdijkheemr. in het polderbestuur van den binnendijk van Gorinchem en Laagschoewijk, aan W. IJerman, als dijker van den Zuidplaspolder, aan M. Timmer, als heemr. van de polders Giessen-Nieuwerk, aan N. O. Quast van Rijnveld, als heemr. van Aregterland, aan P. Vermaat, als dijkgraaf van de polders Scherpenisse en Westkerke, aan Q. C. Pennin Kakeheke, als beheerder van den polder Stroodorpe; 2° benoemd: tot heemraad van Dregterland wegens de Oosterkogge, Mr. H. A. van Bleiswijk, tot hoogheemraad van Waterland wegens de gem. Nieuwendam, D. Hogeboom, tot heemraad in het dijk- en polderbestuur van het Hoofddijk Nieuwland op Texel, G. van Heerwaarde, tot dijkgraaf van den Smeesterpolder, A. Bleek, tot beheerder van den polder Stroodorpe, D. Blok, tot lid van het dijkbestuur der Zeven Grietenijen en de stad Sloten Contributie zeedijken, W. van Andringa de Kempenaer.

Z. M. heeft aan Mr. B. A. de Lange, op verzoek, eervol ontslag verleend als auditor bij den schuttersraad te Alkmaar; en als zoodanig benoemd Mr. N. H. de Lange.

Z. M. heeft verleend de volgende pensioenen als aan: C. A. Cau, ontv. der in- en uitgaande regten te Zierikzee f 1544; G. C. W. Zander, visiteur der in- en uitg. regten en accijzen te Dordrecht, f 768; M. Muller, commies der 1ste kl. bij 's Rijks belastingen, f 276; F. Kloppenburg, id. te 's Gravenhage, f 388; J. Jongejan, id. 2de kl. te Bergen op Zoom, f 284; J. v. Bogaard te Katwijk, f 236; C. Verlie of Werlie, id. te Delfshaven, f 236; H. Verloren, wed. van J. C. Kenter, in leven ontv. der directe belastingen en accijzen te Westerschouwen, f 241; C. Houe, wed. van A. Schot van Steenberg, in leven hoofdcommies bij 's Rijks belastingen te Maastricht, f 238; M. van Hamburg, wed. van G. J. Vrielenk, in leven sloeproeijer bij de in- en uitgaande regten en accijzen te Hellevoetsluis, f 162; C. Zweeres, wed. van J. van Pothoven, in leven commies der 1ste kl. bij 's Rijks bel. te Rotterdam, f 211; A. C. van Everdingen, wed. van J. T. van de Kastelee, in leven ontvanger der directe belastingen en accijzen te Zuiden c. a., f 341; E. F. C. Isken, wed. van J. van Loon, in leven commies der 3de klasse bij 's Rijks belastingen, f 108.

Z. M. heeft tot gouverneur voor de Koninklijke akademie voor de zee- en landmagt benoemd den kolonel J. W. Walther, tot dusver chef voor het personeel en de militaire zaken bij het Departement van Oorlog, uit welke laatste betrekking hij, bij hetzelfde besluit, met dankzegging voor de daarin bewezen diensten, eervol is ontslagen.

De afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben het onderzoek van het wets-ontwerp nopens het onderwijs voortgezet. In twee afdelingen is dat onderzoek reeds afgelopen.

Z. M. de Koning, benevens prins en prinses Hendrik, prins en prinses Frederik, en de hertog van Saksen-Weimar en H. D. dochter, de hertogin Anna hebben gisteren avond bijgewoond het cassind, dat in het Hôtel de Oude Dolein heeft plaats gehad en dat tot laat in den nacht heeft geduurd. Het werd o. a. door de leden van het corps diplomatique bijgewoond.

Z. M. de Koning, vergezeld van den heer de Kock, heeft gisteren ten 2 ure, de tentoonstelling van voorwerpen, die uit deze Residentie bestemd zijn voor de Parijsche tentoonstelling, bezocht. Z. M. werd ontvangen door de sub-commissie en bij monde van den voorzitter jhr. Gaan van Haekenburg, verwelkomd en toegesproken. Die toespraak werd door den Koning beantwoord. De Koning heeft dadelijk al de voorwerpen zonder onderscheid tot in de kleinste bijzonderheden bezigtigd en verliet, na vóór een paar uren te hebben doorgebragt, de zalen, nadat Z. M. aan de commissie den last had opgedragen, om aan de inzenders HD. bijzondere leydenheid te betuigen, over al hetgeen Z. M. aldaar had mogen aanschouwen en onder bijvoeging, dat het voor Z. M. een streelend genoegen was, dat dit alles door ingezetenen der residentie was vervaardigd.

Prins en prinses Hendrik zijn heden morgen ten 10 1/2 ure met den gewonen spoortrein uit deze residentie naar Rotterdam vertrokken, om deel te nemen aan de ijsvermaken, die heden op de Maas zullen plaats hebben.

In deze residentie is aangekomen en aan het hôtél de Oude Doelen afgestapt de hofraad Skriptzin, met familie en gevolg, komende van St. Petersburg, belast met dépêches.

In deze residentie is aangekomen en aan het hôtél de l'Europe afgestapt de baron du Bois, laatstelijk raad van legatie bij het Nederl. gezantschap te Brussel, thans te Petersburg.

Gisteren avond is door de politie aangehouden een jongeling, dragende een zak, waarin zich papieren bevonden, afkomstig van het Departement van Marine. Heden morgen is hij overgebracht naar het huis van burgerlijke en militaire verzekering.

Bij den heer burgemeester der stad Lejden is van den prins van Oranje eene aanzienlijke gift ingekomen, bestemd ter uitreiking aan heeren bestuurders van het werkhuis.

De wereltheroemde zangeres Mw. Goldsmith-Jenny Lind, behevens haar echtgenoot de heer Goldsmith, pianofortevirtuoso en de heer Fürstenau, fluitvirtuoso, zijn te Amsterdam gearriveerd. Eerstgenoemde zal onder medewerking van genoemde toonkunstenaars, eerstdaags een groot vocaal en instrumentaal concert geven; vermoedelijk in het park-locaal.

Dezer dagen is te Weerdinge onder de gemeente Emmen, pr. Drenthe, in het veld omstreeks zes voet onder de aarde gevonden eene Romeinsche strijdbijl en in diezelfde gemeente een versteende boomwortel, waarin het voorste gedeelte van een steenen beitel, blijkbaar afgebroken, terwyl een Germaan of Batavier dien wortel poogde te doorklieven, alsmede een versteende zeeegel, waarop een versteende kleine kikvorsch; de laatste heeft zijne natuurlijke kleur behouden.

Lejden, 23 Febr. De algemeene kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente heeft uit het vroeger gemaakte twaalftal ter vervulling der openstaande predikantsplaatsen op heden een zestal gekorndeerd, als: (naar orde der verkregen stemmen) G. L. van Loon te Zwolle; H. Brouwer te Oudkerk; W. J. O. Sluiter te Dordrecht; M. van Staverten te Leeuwarden; C. J. van Ketwich te Schoonhoven; J. P. de Keijser te Arnhem.

Per Telegraaf.

Weenen, 23 Februarij. Men vernéemt, dat lord Raglan zijn ontslag heeft gevraagd of zal vragen als opperbevelhebber van het Britsche leger in de Krim. Ook wil men alhier in eenige nog al goed onderrigte kringen weten, dat Generaal Péjissier aan den Keizer een rapport zou hebben ingezonden, waarin hij zegt, dat in de laatste tijd weken niet met eenige kans op welslagen een aanval op Sebastopol kan worden ondernomen. (A. C.)

Berlijn, 24 Febr. Volgens de Pr. Corresp. vermeerderd de kans op het tot stand komen van een afzonderlijk tractaat met de Westersche mogendheden. Particuliere brieven uit Riga houden in, dat tegen het laatst van Maart aldaar troepen uit het binnenste van Rusland verwacht worden. Het garnizoen van die stad zal op 40.000 man worden gebragt; ook Reval zal een sterk garnizoen bekomen. Het plan bestaat om een cordon langs de kust te trekken van Riga naar Polangen, ten einde eene eventuele ontscheping des vijands te verhinderen.

Londen, 24 Februarij. In de zitting van het Lagerhuis op gisteren, heeft sir J. Graham medegedeeld, dat de Peelisten uit het kabinet waren getreden, omdat zij de enquête van den heer Röebuck niet wilden dulden. Zij zullen het ministerie Palmerston niet bestrijden. De heeren Gladstone en Sidney Herbert verdedigen zich zelve en hunne ambtgenooten. Lord Palmerston verklaard, dat hij de enquête nog steeds afkeurde, maar zeide, dat deze haar loop moet hebben. De heer d'Israëli en sir J. Pakington spraken ten gunste van het onderzoek. Het kommitté van onderzoek werd daarop benoemd. Op eene interpellatie van den heer Bright, verzekerde lord Palmerston, dat lord John Russell op dezelfde voorwaarden zal onderhandelen, die onder het ministerie Aberdeen waren vastgesteld. Geene poging zal verzuimd worden, om tot een eervolien vrede te geraken; moogt dit niet gelukken dan zal de oorlog met alle kracht worden voortgezet. Het is thans zeker, dat Cardwell en Canning mede hun ontslag hebben genomen; zij zijn nog niet vervangen.

Advertentien.

NATUUR.

Ware het de Engelsche regering gegeven geweest, de gezegende uitvinding van PRIESSNITZ voor menschen en dieren, zich voor haar krijgsvolk ten nutte, en hen alzo tegen wind en weder gehard te maken,

daar zouden niet zoo veel zijn omgekomen. Hoeyer het met de weebak soldaten gekomen is, lezen wij in de *Weser Zeitung* No. 8479: „Gewiss ist, dass wahre schneidermeister im Auftrage der Militärverwaltung, eifrig beschäftigt sind um OHRENWÄRMER in Massen an zu fertigen — Vor vierzig Jahren würde ein Hannoverisches Regiment mit Ohrenwärmen Aufsehen gemacht und sicher einen bezeichnenden Spitznamen davon getragen haben. Heute findet man die Masfregel natürlich.“ O TEMPORA, O MORES!

De Nederlandsche regering moge aan Engeland en aan Hanover een voorbeeld nemen; zich niet langer door allopathischen invloed doen beheerschen; maar aan de inrigting te Laag-Soeren — door haar te lang miskend — *pur et simple* opdragen, door leer en handel KRACHTIGER BURGERS VOOR DEN SRAAT te vormen. (778)

Bij S. JOUSTRA, te Hoogezand, verscheen: de 1e Aflevering van

H. Dunckley.

DE

VRIJHEID VAN HANDEL- EN SCHEEPVAART

in Engeland,

EN HAAR INVLOED OP

NIJVERHEID EN VOLKSWELVAART.

(Prijsschrift, door de *Anti-Graanwet-Vereeniging* in Engeland bekroond met den eersten prijs van 3000 GULDENS).

Uit het Engelsch; met eene voorrede van

Mr. P. P. van Bosse,

Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Prijs bij intekening 52 1/2 Ot. per afl. van drie vellen druks.

Wegens de late verschijning dezer 1e Aflevering blijft de intekening als nog tot 1 April opengesteld; na den 31 Maart wordt zij onheroeppelijk gesloten en de prijs op 20 Ot. per vel druks gesteld. (779)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 23 Februarij 1855.		Rusland.	
Nederland.	Pct.		Pct.
Ned. W. Schuld.	2 1/2	60 1/2	101
Dito Certificat.	8	Hopel 1798/1816	5
Dito Dito.	4	Dito 1828/1829	5
O. I. Leening.	4	Cert. 1831/1838	5
Amort. Syndic.	3 1/2	Dito Dito	4 1/2
Hand.-Maats.	4 1/2	Dito Hops	4
Belgie.		Dito <i>Stieglitz</i>	4
Certificaten	2 1/2	Dito dito 5e Ser.	4
D ^o <i>Rotschild</i>	2 1/2	Dito 1854	5
Frankrijk.		Inscr. Assig.	6
Obligatien	3	Certific. dito.	6
Spanje.		Polen.	
Nieuwe	1	Obligatien	4
Dito Buitenl.	3	Oostenrijk.	
D ^o Binnenl. m.	3	Metaliek	5
Bew. Sp. Com.	4 1/2	Dito bet. Amst.	5
Amort. Schuld.	4 1/2	Dito Nation.	5
Portugal.		Dito 1847	2 1/2
Londen nieuwe	5	Dito 1851/1852	2 1/2
Dito uitgest.	4		

Mexic., te Lond. 3 pct. 20 1/2; dito Onb. 20 1/2
De markt was heden, zoo in handel als variatie, onbeduidend. Hollandsche fondsen sluiten iets vaster en de vreemde Effecten (met uitzondering van Russische en Mexicaansche) iets beter blijven over het geheel slaauw.

FRANKFORT, Donderdag 22 Febr. Metall. 5 pct. 70
Spanje 1 17 1/2; dito binn. 3 pct. 30 1/2

LONDEN, Vrijdag 23 Februarij. Consols op t. 91 1/2; N. Mexic. 3 pct. 20 1/2, 21 1/2, 21; Peru N. 4 1/2 pct. Sardinie 5 pct. 85; Spanje 1 pct. 17 1/2, 7, 17 1/2; Passive 4 1/2, 3; Russen 4 1/2 pct. 88; dito 5 pct. 99; 4 pct. 93; dito 2 1/2 pct. 61 1/2; Turksche Leening 75 1/2

PARIJS, Vrijdag 23 Februarij. Fr. 4 1/2 pct. 96.50; 3 pct. 66.70; Sp. binn. 3 pct. 30 1/2; O. Metall. 82 1/2

WEENEN, Vrijdag 23 Februarij. N. Metall. 81 1/2; Leen. 107 1/2; Nat. Leen. 85 1/2; Bankactien 997; Lomb. 101; Zilver 29; Wissel op Londen 12.30; dito op 15 1/2.